

تعالی و عدالت

دکتر فریبا اصغری

مرکز تحقیقات افلاق و تاریخ پزشکی
دفتر تعهد مرفه ای دانشگاه

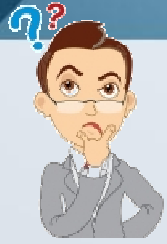

تعالی

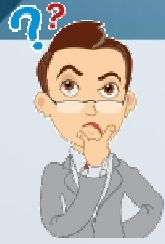
وجوه تعالی

- تعالی فردی
- تعالی کیفیت خدمات (تیم، سازمان، نظام سلامت)

بحث - مورد 1

- یکی از بیماران بخش از شما می پرسد قرصش را باید بعد از غذا بخورد یا قبل از غذا؟ نمیدانید چه خواهید گفت؟

بحث - مورد 1

- چند سال است که به عنوان پزشک عمومی کار می کنید. یکی از بستگانتان به دلیل توده گردنی مراجعه پزشکی داشته و برایش آزمایشهایی انجام شده است. او نتیجه آزمایشاتش که تست الیزای مثبت برای توکسوپلاسموز را نشان میدهد را به شما نشان میدهد و میخواهد درمان و پروگنوز آن را برایش توضیح دهید. شما درمان توکسوپلاسموز را به خاطر ندارید. چه می کنید.

گام اول تعالی فردی

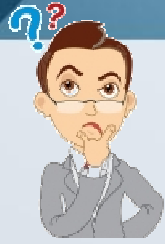
حساس بودن به نشانه های نیاز به فراگیری

- بیمار سوالی می پرسد که پزشک نمی داند
- بیمار اطلاعاتی از اینترنت ارائه میدهد که با دانسته های پزشک منطبق نیست.
- مشاور پیشنهاد اقدامی را داده است که قبلا پزشک به آنها برخورد نکرده است.
- بیمار وضعیتش بهتر نمیشود و احتمال اشتباه بودن تشخیص برای وی مطرح است.
- به درمان معمول جواب نمی دهد و شما درمان دیگر را نمی شناسید.

هر یک از اعضای جامعه پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران:

- در تمام طول عمر حرفه ای از یادگیری و ارتقا معنوی، علمی و عملی خود دریغ ننموده و فرصت کافی به این امر اختصاص میدهد.

بحث - مورد 2

- پزشک عمومی تازه فارغ التحصیلی در یک مرکز بهداشتی درمانی مشغول به کار شده است. علیرغم شلوغی روزهای اول، مراجعات بیماران در طی چند هفته کاهش می یابد و پرسنل مرکز نیز علیرغم رفتار محترمانه، ناراحت به نظر میرسند و به گوش پزشک میرسند که بعضی از بیماران به پزشکان آزاد مراجعه می نمایند.

هر یک از اعضای جامعه پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران:

- نظر همکاران و نظر دریافت شده بیماران را نسبت به رفتارهای حرفه ای و توانمندی های خود جویا می شود و روی آنها تامل کرده و به نحو سازنده ای از آنها بهره می برد.

بحث - مورد 3

- شما به عنوان پزشک مرکز بهداشتی مورد مشورت کارفرمای یک کارگاه مواد شیمیایی در مورد نتایج آزمایشات خون کارکنانش که در مرکز شما انجام شده است، قرار میگیرید.
- کم خونی شدید یکی از افراد را به کارفرما اطلاع میدهید.
- بعد از یک هفته فرد مذکور که مهندس شیمی است نزد شما می آید و اطلاع میدهد که کارفرما او را به دلیل کم خونی از کار اخراج کرده است و نگران است که آیا دیگر نباید به عنوان مهندس شیمی در هیچ محیطی کار کند.

هر یک از اعضای جامعه پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران:

- درباره عملکرد خود تامل میکند و از تجربیات خود درس می گیرد.

بحث - مورد 4

- دکتر س تازه دوره دستیاری خود را شروع کرده اما
 - همیشه خسته است و احساس نیاز به خواب دارد
 - اغلب دیر به بیمارستان میرسد
 - برای پیگیری کار بیماران حوصله و انرژی ندارد
- برای آنکه بتواند در کشیکها بیدار بماند و انرژی کار داشته باشد، از داروهای روانگردان استفاده می کند.

هر یک از اعضای جامعه پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران:

- شیوه زندگی شامل عادات روزانه، تفریحات، تغذیه، رعایت راههای پیشگیری از بیماری و غیره را در جهت ارتقا سلامت جسمانی، روانی و اجتماعی خود تنظیم میکند.

بحث - مورد 6

- به طور روتین، پرونده بیماران ساعت 11 پس از اتمام ویزیت و راند به ایستگاه پرستاری داده میشود. این اقدام به دلیل طولانی بودن فرایند اداری ترخیص، باعث عدم امکان ترخیص بیماران با دستور ترخیص در همان روز میشود. بیمارانیکه به آنها گفته شده که ترخیص هستند از اینکه نمیتوانند همان روز ترخیص شوند عصبانی می شوند و به پرستاران پرخاش می کنند.

هر یک از اعضای جامعه پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران:

- خود را نسبت به ارتقا کیفیت محیط درمانی و آموزشی مسئول میدانند و علاوه بر اعلام نظرات خود در جهت ارتقا کیفیت، با سیستمهای نظارتی، ارزشیابی و اعتبار بخشی، همکاری موثر دارد.

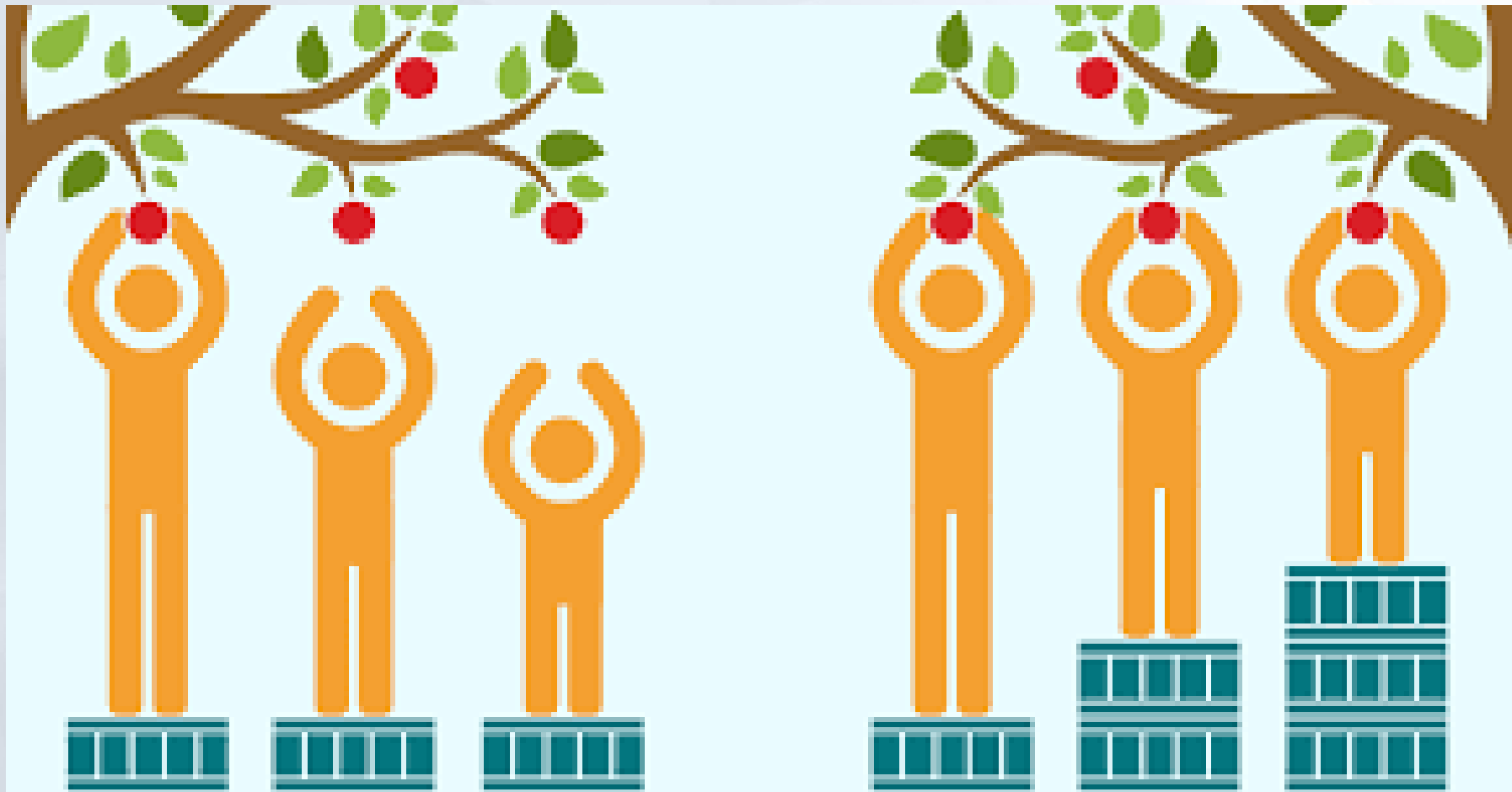

مثالهای دیگر؟

عدالت

تعریف

- رسیدن حق به حق دار.
- برخورد برابر با افراد برابر و برخورد نابرابر با افراد نابرابر
- معیارهای برخورد برابر یا نابرابر:
 - استحقاق
 - نیاز
 - مشارکت
- ?

EQUALITY

does not equal

EQUITY

حق بر سلامت

Ã خدمت عمومی برای ایجاد برابری فرصتها

§ سوبسید سالم به بیمار

§ سوبسید غنی به فقیر

عدالت در سلامت

- دسترسی براساس نیاز و پرداخت براساس توان

تعریف WHO از عدالت در سلامت

✿ فقدان تفاوت‌های سیستماتیک و بالقوه، قابل بر طرف کردن در یک یا چند جنبه از سلامت در یک جمعیت و زیرگروه‌های اقتصادی، اجتماعی، دموگرافی و جغرافیایی

§ دسترسی برابر برای افراد با نیاز برابر

§ برخورداری برابر برای افراد با نیاز برابر

§ کیفیت خدمات برابر

انواع عدالت

- عدالت توزیعی
- عدالت فرایندی (عدم تبعیض در برخوردها)

عدالت توزیعی

- در اپیدمی H1N1 هر روز دهها مورد به بیمارستان مراجعه میکنند. شما مسوول تریاژ هستید و تنها یک ونتیلاتور در دسترس دارید. از بخش اورژانس خبر می دهند که 4 مورد نیاز به ونتیلاتور منتظر هستند:
 - یک پسر 19 ساله مبتلا به سیستیک فیبروزیس که در لیست پیوند ریه است و به فاز نارسایی رفته (احتمالا به دلیل آنفلونزا)
 - یک بیمار 60 ساله مبتلا به H1N1
 - یک بیمار 42 ساله با ساب آراکنوئید هموراژی
 - یک نگهبان بیمارستان که در حین محافظت از داروخانه بیمارستان در هجوم مردم برای گرفتن اوسلتامیویرمورد اصابت چاقو قرار گرفته.

عدالت توزیعی

- یک دهنده مرگ مغزی وجود دارد ولی در عین حال سه بیمار با نیاز برابر برای دریافت کبد پیوندی وجود دارند. کدام باید برای پیوند انتخاب شوند؟
- پسر 32 ساله دچار افسردگی که درمانهایش را درست استفاده نمی کند.
- خانم 56 ساله خانه دار

عدالت توزیعی

- حدود 60 درصد بیمارانیکه در بیمارستان دولتی جراحی تعویض مفصل زانو میشوند از بستگان پرسنل بیمارستان هستند.

عدالت فرایندی

آ ساعت 2 بعد از ظهر است و وقت شروع کلینیک ویژه اونکولوژی. بیماران از ساعت 6 صبح پشت در پذیرش ثبت نام کرده اند و پس از طی روال اداری منتظر مانده اند. به محض ورود پزشک به درمانگاه ، ابتدا یکی از پرسنل با پزشک وارد میشود و بیمار خود را که در لیست نیست معرفی می کند و چند دقیقه بعد یکنفر دیگر با نامه سفارش و به همین ترتیب تا ساعت 3 پزشک هنوز ویزیت اولین بیمار نوبت دار را شروع نکرده است.

عدالت فرایندی

آ استاد X در درمانگاه با فلو ، دستیار سال بالا ، دستیاران سال پایین ،
انترن و چند دانشجو مشغول ویزیت بیماران است. او در هنگام توضیحات
فقط با فلو صحبت می کند ، دانشجویان و اینترنها به طور غیر مستقیم
برای شلوغ بودن درمانگاه مورد عتاب قرار می گیرند. رزیدنت خطاب به
آنها می گوید من هم اینجا حکم منشی و میرزا بنویس را دارم شما که
دیگر بیخودی معطلید!

عدالت فرایندی

آ بیمار به دلیل زد و خورد خیابانی با جراح چاقو به اورژانس آورده شده. پزشک که خسته است از تزریق بیحسی موضعی برای بخیه جراحات بیمار امتناع می کند و باور دارد این جور آدمها سزاوار بیحسی گرفتن نیستند.

مصادیق دیگری از چالش تبعیض

~ برخورد با بیماران با انگ اجتماعی مثل مبتلا به ایدز ، زندانیان

~ برخورد با بیماران با تفاوت‌های فرهنگی – اجتماعی مثل بیماران افغانی و یا با تفاوت

گوش

~ بیمار فاقد ظرفیتی که همراه ندارد.

~ تبعیض در ارزیابی

علل تبعیض

- (1) بی توجهی
- (2) تعارض منافع
 - منافع بیشتر
 - درد سر کمتر
 - رفاقت / دشمنی
- (3) پیش فرضهای اشتباه
 - عدم توجه به تعیین کننده های اجتماعی

تولیت منابع

آ توجه به هزینه اثر بخشی خدمات

علل زمینه ساز هرز رفت منابع

آبی توجهی

آ تعارض منافع

آ پزشکی تدافعی

آ عدم تحویل دقیق شیفتها

چیزهایی که در هر تجویز از خود باید پیروسیم

آیا واقعا این تجویز ضروری است؟

آیا نتیجه این تست تاثیری روی طرح مراقبت بیمار دارد؟

اگر این اقدام را انجام ندهم چه می شود؟

آیا روش جایگزین ارزانتری هست؟

سوال؟